

ST.

5. des. 1946
58. årgang
Nr. 47-48

ILAV

Ved Mgr. Dr. Karl
Kjelstups bære

En ungdommens venn er
død - Signe hans minne!

En folkefiende

In memoriam

Her hjemme
og derute

40
øre

Adventstanker

Om adventstidens store skikkelse, døperen Johannes, sier Kristus at «han er mer enn en profet» — ord som vi bør tenke vel igjennom i våre overveielser. Kristus uttaler dem da Johannes har sendt sine disipler til ham for at de av hans personlighet kan bli overbevist om at han er den «som skal komme». Johannes vet at hans egen gjerning er avsluttet, men at den ikke er helt fullført før alle som har sluttet seg til ham, er gått i tjeneste hos den Messias han har vigslet sitt liv.

Johannes er nemlig «mer enn en profet»: han er ikke bare forkynneren av det som skal komme men den første medarbeider, hvis arbeid til og med Frelseren selv går inn under idet også han mottar Johannesdåpen. Men trass i sine store resultater, trass i selv dette store resultat, forvirres aldri Johannes' bevissthet så han ser seg selv som et mål i stedet for et middel. Derfor kan han sende sine disipler fra seg — ham bør det å avta, Kristus å vokse.

Men nå vi? Gjør vi ikke for det meste det motsatte av Johannes i det vi helst av alt vil gjøre

våre omgivelser i hjemmet og på arbeidsplassen vår til våre «disipler» — d. v. s. søker å impregnere dem med våre meninger, vår tro, vår livsanskuelse i stedet for bare å peke på Frelseren, på den sannhet som gjør mennesker fri for all slavisk avhengighet av hverandre? Selv i den beste hensikt av verden har intet menneske lov til å binne et annet menneske til seg, og gjøre det til sin disippel. Merker vi en slik tendens hos noen som «står oss nær» er det vår plikt å følge i Johannes' spor og vise dem fra oss til Mesteren selv. «Ham bør det å vokse, jeg å avta —» disse ord bør være vår ledestjerne i samme grad som vårt arbeid for Kristus i hans Kirke vinner framgang. Johannes døperen skal minne oss om at det å være «mer enn en profet» er å være mindre enn den minste i Guds rike, altså også i det Guds rike som er «iblant oss». La oss vokte oss for den fristelse som ligger i det å ha «disipler» — vi hjelper ingen uten ved å vise dem hen til den Kristus som lever i hver enkelt menneske, også i dem selv, og som de møter gjennom Kristus i Kirken. La oss lære dem at ikke gjennom vårt men gjennom hans virke går deres vei i livet fram til sannheten!

VÅRE på søn- og helligdager KIRKER

Liturgisk
kalender:

OSLO

St. Olavs kirke, Akersvegen 1.
Soknepresten, telefon 14 161.

Fromesse kl. 7.
Stille messe kl. 8,15.

LOW MASS

9,45 L English Sermon.
Høgmesse med preken kl. 11.
Aftengudstjeneste kl. 19.

St. Hallvards kirke, Urtegt. 29.
Fransiskanerne, telefon 80 868.

Fromesse kl. 8,00
Høgmesse kl. 10,30
Aftengudstjeneste kl. 17.

St. Dominikus kirke, Neberggt. 15.
Dominikanerne, telefon 42 324.

Fromesse kl. 8,15
Høgmesse kl. 10,30
Kl. 18 Aftengudstjeneste.

Jesu Hjerter kapell, Nyveien 17,
Stabekk.

Soknepresten, telefon 37 735.

Fromesse kl. 9,05
Høgmesse kl. 10,45
Aftengudstjeneste kl. 17,45.

Grefsen kapell, Gladsveg 23.
Prestegården, telefon 74 590.

Høgmesse kl. 9,30
Aftengudstjeneste kl. 17,00.

Vår Frue Villars kapell, Montebello,
Smestad.

Prestegården, telefon 58 121.

Høgmesse kl. 9,00
Aftengudstjeneste kl. 17.

ARENDAL:

St. Franciskus kirke, Tyholmen.
Soknepresten, telefon 2 209.

Fromesse kl. 8,00
Høgmesse 10,45
Aftengudstjeneste.

BERGEN:

St. Paul kirke, Christiesgt. 16.
Soknepresten, telefon 15 410.

Fromesse kl. 8,30.
Høgmesse kl. 11.
Aftengudstjeneste.

DRAMMEN:

St. Laurentius kirke, Cappelens
gate 1.
Soknepresten, telefon 2 019.

Fromesse kl. 8,30
Høgmesse kl. 10,30
Aftengudstjeneste.

FREDRIKSTAD:

St. Birgitta kirke.
Soknepresten, telefon 1 438.

Ottemesse kl. 8,15.
Høgmesse kl. 10,30.
Foredrag med sakramental velsig-
nelse kl. 19.

HALDEN:

St. Peter kirke, Kr. V.s plass 1.
Soknepresten, telefon 1 168.

Fromesse kl. 8,00
Høgmesse kl. 10,30
Aftengudstjeneste.

HAMAR:

St. Torfinn kirke, Torvgaten 113.
Soknepresten, telefon 1 751.

Fromesse kl. 8,00
Høgmesse kl. 10,30
Aftengudstjeneste kl. 18.

HAUGESUND:

St. Josef kirke, Haraldsgt.
Soknepresten, telefon 3 195.

Fromesse kl. 8,30
Høgmesse kl. 11,00
Aftengudstjeneste kl. 18.

HØNEFOSS:

St. Theresia kirke, Vesterntangen
Soknepresten, telefon 266.

Fromesse kl. 8,00
Høgmesse » 10,30
Aftengudstjeneste.

KRISTIANSAND S.:

St. Ansgar kirke, Kirkegt. 3.
Soknepresten, telefon 4 225.

Fromesse kl. 8,00
Høgmesse » 10,30
Aftengudstjeneste kl. 17.

PORSGRUNN:

Vor Frue kirke, Sverresgt.
Soknepresten, telefon 644.

Fromesse kl. 8,00
Høgmesse » 10,30
Aftengudstjeneste kl. 19.

STAVANGER:

St. Svithun kirke, Dronningsgt. 8.
Soknepresten telefon 25 534.

Fromesse kl. 8,00
Høgmesse kl. 10,30
Aftengudstjeneste.

Søndag 8. desember: 2. søndag
i advent. Marias uplettede undfan-
gelse. Ep. Rom 15, 4—13. Ev. Mat.
11, 2—10.

Mandag: Dag i oktaven.

Tirsdag: Dag i oktaven.

Onsdag: Damasus, pave og be-
kjenner † 384.

Torsdag: Dag i oktaven.

Fredag: Lucie, jomfru og mar-
tyr † 304.

Lørdag: Dag i oktaven.

Søndag 15. desember: 3. søndag
i advent. Ep. Filip 4, 4—7. Ev.
Joh. 1, 19—28.

Mandag: Eusebius, biskop og
martyr † 370.

Tirsdag: Ferialdag.

Onsdag: Ferialdag.

Torsdag: Ferialdag.

Fredag: Vigiliedag.

Lørdag: Tomas, apostel.

Søndag 22. desember: 4. søndag
i advent. Ep. 1. Kor. 4, 1—5. Ev.
Luk. 3, 1—6.

SYLLING:

St. Hallvard kapell.
Presteboligen, telefon 9 028.
Høgmesse kl. 10,30
Aftengudstjeneste.

TØNSBERG:

St. Olavs kapell.
Soknepresten, telefon 2 238.
Fromesse kl. 8,00
Høgmesse kl. 10,30

Ved Mgc. Dr. Karl Kjelstrups bære.

Tale av biskap Mangers 27. nov. i Aandal

Jeg så en stor skare... stå foran kongsstolen og Lammets med lange hvite klær på og med palmer i hendene. (Joh. Ap. 7—9.)

Kjære sørgeskare, høytelskede i Herren.

Den største lykke et menneske kan få her på jorden er å dø i Guds nåde, i kjærlighet til Gud, i troskap mot Kristi Kirke. Det var en slik død de første kristne så fram til med tillit og bad om i de trengsler og forfølgelser de var utsatt for. Lidelsen regnet de for ingen ting mot den store nåde å kunne dø i Guds kjærlighet, i troskap mot Kristi ord, for de visste at da ville døden bli inngangen til det evige liv, til livet hos og med Gud.

Vi kan trygt si at det er en slik død Mgr. Kjelstrup har fått. Og det gjør at avskjeden med denne lysende presteskikkelse, trass i alt, er full av trøst og håp. I fem og førti år har han virket som prest, virket for å hjelpe menneskene til å finne fram til Gud, så de en dag kunne gå i Guds vennskap fra dette jordiske liv inn i det evige. Og i alle disse årene har han hver dag, når han iførte seg messeklærne, bedt denne skjønne bønn: «Klæ meg, Herre, med den hvite drakt, så jeg blir rensert i lammets blod og får del i den evige glede». Det er bevisst eller ubevisst den dypeste lengsel i ethvert menneskehjerte. Hos vår kjære døde var denne lengsel helt bevisst og hele hans liv var så å si et løp etter å bli kledd med den hvite drakt som Skriften taler om og som de salige i himmelen er kledd med: «Jeg så en stor skare... stå foran kongsstolen og lammets med lange hvite klær på og med palmer i hendene». Han døde siste torsdag, den dag da Kirken feiret festen for Marias framstilling i templet, nettopp i det øyeblikket da prestene verden over ba denne bønn i den hellige messe: «Gud, gi at vi på den salige jomfru Marias forbønn må fortjene å føres inn i din herlighets tempel».

Nå er hans livs lengsel oppfylt: Gud har byttet hans jordiske drakt om med den lange hvite drakt som gir ham rett til sammen med de salige i himmelen å synge Lammets ære og pris. Gud har ført ham inn i sin herlighets tempel, og Guds mor som han elsket med hele sin dype prestesjel, har stillet ham fram for sin guddommelige sønn.

Med Mgr. Kjelstrup er uten tvil den mest markante katolske presteskikkelse i Norge gått bort. Det er ikke mulig i en kort liktale å skildre hele hans rike presteliv. Alt står skrevet i livsens bok, og det blir nå hans glede og hans krone. Det er blitt sagt om ham, da han stod på høyden av sin virksomhet, at han var den katolske Kirke i Norge. Sikkert er: få har i den grad som han bidradd til å gjøre Kirken kjent og elsket. Fra det øyeblikk han fattet be-

slutning å bli katolsk prest levde og åndet han bare for Kirken. Hele sin rike, sterke personlighet, sin lysende intelligens, sin skarpe logikk, sitt lyriske talent stilte han i Kirkens tjeneste. Han var en eksemplarisk prest, en gripende predikant og en utrettelig apostel for å vinne sjeler for Gud. Med sitt eksempel, med sine taler og sine skrifter løftet han Kristi banner høyt, Kirkens og troens banner, i hver en tid og i hver en situasjon.

Og Kirken visste også å vurdere og anerkjenne hans store innsats. Han ble utnevnt til pavelig kammerherre og æresdoktor i teologi. Men det var ikke ære han søkte her på jorden. Han hadde bare ett ønske og ett mål: å se Kirken gå fram, for han så i kirken det sikreste grunnlag for menneskenes timelige og evige lykke.

Han nærte også den mest barnlige hengivenhet mot den hellige Fader i Rom, som den hyrde som skal vokte Kristi hjord, Kristi lam og får. Men på samme tid som han elsket Kirken, sin åndelige mor over alt, elsket han også sitt norske fedreland med hele sin glødende sjel. Ingen forsto som han å peke på den levende enhet som består mellom kristendom og ekte norskdom, særlig mellom den Kirke som kristnet Norge i middelalderen og det Norge som blomstret opp med Hellig Olavs død. Han elsket dem begge: sin Kirke og sitt land. Kirken har mistet i ham en ivrig apostel, Norge en stor sønn.

Men denne karaktersterke, helstøpte mann hadde, menneskelig talt, få gledesdager i sitt liv. De tunge og mørke dager var langt tallrikere. Sykdom og lidelse, misforståelser og mange sorger var hans stadige ledsagere. Men han var ikke mannen som lot seg kue. Han bar alt med tålmod og ofret det til Gud. Og det er kanskje det største i hans liv — det er sikkert det største i Guds øyne — at han ikke lot seg kue av noe. Hans kjærlighet til Gud og sjelene, hans troskap mot Kirken var sterkere enn alle lidelser, sterkere enn all motgang.

Det er derfor ikke å undres over at han vant aktelse og kjærlighet overalt hvor han virket og ble kjent. Alle måtte se opp til denne mannen med en ildsjel i et skrøpelig legem. Og i dag er de menigheter som han har grunnlagt: Aandal og Hamar, og de menigheter hvor han virket: Oslo og Kristiansand, ja, jeg kan si alle katolikker i Norge, forenet med hans familie og med oss i bønn for hans sjel. Hans ord klinger enda i alles øren og hans død og gravferd er enda en mektig og gripende preken, som gjør igjen levende de ord han har talt, den undervisning han har gitt, den trøst og hjelp han har vært for så mange. Hans minne vil alltid leve blant oss som minnet om den sterke, utrettelige arbeider i Herrens vingård, den pliktoppfyllende

mann, den fromme, ivrige, apostolisk sinnede prest, som ofret seg helt for kirken.

Alle vil vi vise ham vår takk i det vi ber for hans sjelero og i det vi gir ham det løfte at vi vil ta oss til hjerte den preken hans liv og hans død er for oss, så vi en gang sammen med ham kan stå foran kongsstolen og Lammet med lange hvite klær og ta del i de saliges lovsang.

Gud har hans sjel. Gud selv vil være hans rike evige lønn. Hans legem skal — etter hans uttrykkelige ønske — hvile hos den første menighet han har grunnlagt og som han elsket av hele sitt hjerte. Vi hadde gjerne gravlagt ham i Oslo og gitt ham en verdigere gravferd enn den det er mulig å gi ham her ut fra denne lille kirke, men vi må respektere hans store ønske om å få hvile blant sine kjære menighetsmedlemmer i Arendal.

Hans dødstime var hans livs største time, fordi den åpnet himmelen for ham. For oss alle kommer denne største time. Og da må vi være beredt, for bare når vi er beredt slik at vi kan dø i vennskap med Gud, blir det også den lykkeligste time i vårt liv: inngangen til det evige salige liv hos Gud.

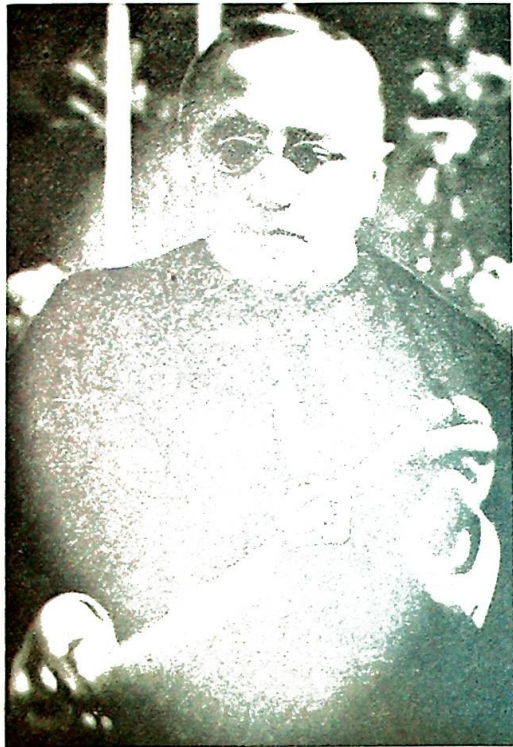
Herre, gi din tjener Karl den evige hvile.
Og la det evige lys skinne for ham.

Mgr. dr. Karl Kjelstrup

Vi visste at det måtte komme snart, at budskapet om mgr. Kjelstrups død ikke kunne være langt borte, men da det kom virket det likevel som et tungt slag. Hvor forberedt en enn kan være på dødens bortføren av et menneske er det likevel som en søker å holde seg denne realitet fra livet, men det hjelper ikke. Før eller senere tvinges en til å se i øynene at den er et faktum.

Til mgr. Kjelstrup er døden sikkert kommet som en god venn og som en befrier fra sykdommens og alderens lidelser. Mange ganger i sitt liv har han kjent dens skygge hvile over seg — sykdom og legemlige lidelser fulgte ham fra ungdommen av, men kanskje var det nettopp denne skygge som ga hans personlighet relief og hans vesen kunstnerisk utfoldelse. En følte når en satt ansikt til ansikt med ham at her var et menneske som hadde kontakt med mange av livets dypeste problemer og faktorer som andre bare kan ane men aldri rekker fram til å gripe. Svak og skropelig av ytre utstrålte han dog en kraft som en ikke ville ha tiltrodd hans skikkelse, og denne kraft var stillet helt i Kirkens tjeneste. Han øste av dype kilder — til velsignelse for dem som kom ham nær. I første rekke hans mange konvertitter.

De finnes ut over hele landet, og selv om altså døden er kommet som Guds befriende engel til ham selv har den spredt sorg og savn blant norske katolikker. Det var godt å vite at han levde iblant oss — en av de eldste på Kirkens skanse som bedre enn noen annen visste om de gamle dager og kunne

Mgr. Kjelstrup med St. Olavsrelikvien.

meddele alle som hadde bruk for det av sin viten. De dør etter hvert som vi selv blir eldre — alle de en ennå kan si «Husker du —?» til, og det gjør liksom ens minner fattigere og fattigere at en ikke har noen å dele dem med. Mgr. Kjelstrups død har gjort mange fattige slik. Få kunne som han fryde seg ved å gjenoppleve i tale og skrift *Norvegia Catholicas* historie med dens forskjellige episoder. Han hadde en rikdom av opplevelser å berette og ikke minst: en rikdom av anekdoter som gjorde ham til en av de talere ungdommen helst lyttet til. Mgr. Kjelstrup og ungdommen er i det hele tatt et kapittel for seg selv. Vi har bedt en av O.K.Y.s første medlemmer skrive litt om det og bringer det annet sted i dette nummer, men like til det siste hadde han kontakt med ungdommen og fulgte den med glødende interesse.

Hans livs data er i korte trekk disse: Han ble født i 1874 og ble student i 1894 og etter anneneksamen opptatt i Propagandakollegiet i Rom hvor han tilbrakte seks år til han i 1901 tok licentiatgraden i teologi og fikk den hellige prestevigsel samme år her hjemme i St. Olavskirken i Oslo. Han virket derpå en årrekke i Oslo hvor han bl. a. i 1907 ble redaktør av «St. Olav». Hans evner som sjelesorger ble etter hvert så åpenbare at biskopen først sendte ham til Arendal — i 1911 — for å grunnlegge en ny menighet der, og da denne blomstret opp ble han etter ti års forløp forsatt til Hamar, hvor hans virke også bar velsignelsesrike frukter — blant hans konvertitter der kan nevnes Sigrid Undset og Lars Eskeland. Han kom senere tilbake til

Oslo, var en tid lang sokneprest i Kristiansand, men etterhvert sviktet de legemlige krefter og han måtte be seg fritatt for en sokneprests anstrengende og oppslitende gjerning. Han ble da i 1940 rektor ved St. Josefsøstrenes «Vår Frue Villa» og vendte derfra tilbake til Arendal hvor han hos Franciskus-søstrene fikk den kjærligste pleie til han nå lukket sine øyne.

At også Kirkens øverste ledelse satte pris på ham viser hans utnevning til pavelig kammerherre. Han var også «doctor honoris causa» i teologi.

Et oppofrende arbeidsliv skjuler seg bak disse tørre fakta, men vi må heller ikke glemme skribenten og dikteren for presten.

Nå er det selvsagt at ingen skribent noen gang unngår kritikk og mgr. Kjelstrup gjorde det heller ikke da han utsendte sitt livs hovedverk «Norvegia Catholica». Men selv om meget i denne kritikk er berettiget, så står det fast at dette oppslagsverk er noe av en bedrift og at ingen uten han kunne ha påtatt seg dette arbeid. Men er enn meningene delte om denne side av hans virke så hersker det bare en mening om ham som religiøs dikter. Der skapte han enkelte ganger det sublimе — vi behøver jo bare å nevne vår flaggsang: «Vi elsker vår Kirke —». Og hvor var han dog elskverdig når en på «St. Olav»s vegner ba ham om et dikt! Alltid ja — med etterfølgende handling! I en så rikholdig produksjon er det naturligvis selvsagt ikke alt av samme kvalitet, men med sannhet kan det sies at hvert eneste dikt rommer ekte og hjertevarm følelse i fin og poetisk uttrykksform.

Til det siste virket mgr. Kjelstrup som sjalesørger, og hans brever med den ualminnelig vakre håndskrift vil bli savnet av mange. Men hvor stort enn savnet er så kan vi alle møtes i takk til Gud for at årelange lidelser nå har tatt slutt og at Herren har forbarmet seg over sin tro tjener. Mgr. Kjelstrup trer fram for hans trone med det beste følge av alle: sjeler som gjennom ham er kommet til sannhets erkjennelse. Han har vært en oppofrende hyrde for den hjord som ble betrodd ham på jorden — han har «elsket meget» for han har elsket Kirken over alt og i den funnet summen av det ene fornødne: Kjærligheten til Gud og sin neste. Kirken rummet for ham Gud og nesten, «sjelenes vokter på jord».

Og med takk for hva han var og hva han gav vil vi minnes mgr. Kjelstrup. Han er gått inn i den store adventstid på lutringsstedet — må han snart få skue den evige julestjerne, oppfyllelsen av det som var hans livs mål hernede og som han bare levet for å nå!

E. D.-V.

Om begravelsen skrives i «Vestlandske Tidende»: «Monsignore dr. Karl Kjelstrup ble begravet i går under meget stor deltagelse. Den høytidelige requiem messen kl. 11 om formiddagen i kirken på Tyholmen ble foretatt av biskop Mangers assistert av soknepresten her i Arendal, pastor Hogenes og soknepresten på Hamar, pastor G. Parthe. Tilstede var også soknepresten

for menigheten i Porsgrunn, pastor Duin samt soknepresten i Kristiansand, pastor Kielland Bergwitz.

Likeledes var der møtt frem representanter for de menigheter der avdøde tidligere har virket, nemlig Oslo, Hamar og Kristiansand.

Etter sjelemessen holdt biskopen en meget vakker og gripende minnetale ved kisten som var plasert foran sykehuset. Plassen var dekket med granbar, og kisten var vakkert pyntet med blomster og kranser samt tente lys.

I varme, enkle ord skildret biskopen den avdøde som nå i 45 år hadde arbeidet utrettelig og oppofrende for moderkirken her i landet. — Med Monsignore dr. Karl Kjelstrup var kanskje den mest markante skikkelse i den katolske kirke i Norge vandret bort. Med sin rike personlighet, skarpe intelligens og store fromhet, hadde han for mange trosfeller personifisert selve moderkirken her i landet, sa biskopen. Kirken ville gjerne ha gitt denne store høvding en verdigere begravelse enn de små forholdene her i Arendal tillater, men avdøde hadde selv uttrykkelig ytret ønske om å bli stedt til hvile der hvor han stiftet sin første menighet, og da måtte Kirken respektere dette ønske.

Biskopen bestenket deretter kisten med vievann og velsignet den med røkelse.

Etter absolusjonen ble kisten båret opp til vognen av avdødes to brødre, havnerådsmann Kjelstrup og generalsekretær Kjelstrup, hans nevø lektor Kjelstrup, sorensskriver og lagmann G. Løvland samt to unge av menigheten.

Fra middelskoleplassen satte deretter følget seg i bevegelse opp mot Arendals kirkegård.

Ved graven forrettet biskop Mangers og fremsa de siste bønner for den avdøde.

General Backer nedla en krans på vegne av menigheten i Kristiansand hvor avdøde har virket i en årrekke, og havnerådsmann Kjelstrup takket tilslutt på vegne av familien.»

Vi kan tilføye at gravstedet ligger ved siden av St. Franciskus-søstrenes.

Forøvrig brakte «Agderposten» for 21. nov. med overskrift «Norvegia Catholica — monsignore Kjelstrup in memoriam» følgende vakre nekrolog:

«Mgr. Dr. Karl Kjelstrup som var katolsk sokneprest i Arendal i mange år, døde på St. Franciskus hospital den 21. november.

Den katolske kirken i Norge er ikke stor, men den har gjort meget av seg. Menigheten teller visst 3—4000 sjeler, og folk flest ser på den med samme øyne som på en annen sekt. Selv føler den seg som et skudd på moderkirkens verdenstre, og for våre hjemlige katolikker er og blir det sikkert statskirken som er sekten. Men de kan ikke la være å føle motsetningen mellom de trange omgivelsene de lever i og de store forholdene som de synes de hører hjemme i. På noen virker dette misforholdet trykkende, men hos andre skaper det en slags kampgla misjonsstemning. Slik var det hos pastor Kjelstrup, og han ble Norges nye Kloster-Lasse. For kirken hans er rommelig, den har plass for munken som ber i sellen sin, misjonæren som taler på torvet og kardinaler i purpur.

Pastor Kjelstrup var født i 1874 og vokste opp i et strengt protestantisk miljø. Faren var prestesønn og det ble tidlig «bestemt» at sønnen skulle følge i slektens

spor og studere teologi. Han studerte teologi, men ved propagandakollegiet i Roma, og det var ennå et særsyn den gangen. Etter syv år vente han tilbake i 1901, og nå begynte en slitsom arbeidsdag.

I 1911 ble han sokneprest i Arendal. Det var katoliker her da han kom, men det var mange da han reiste igjen 10 år senere. I Hamar skapte han også ny menighet, og etterpå ble han kalt til sokneprest ved St. Olavs kirke i Oslo. Men han trodde det var mer bruk for ham ute i provinsen, for der var fordommene større og forholdene mindre. Og så dro han ut igjen til Kristiansand. Synet og helsen sviktet tidlig, men i den katolske kirke er det ikke noe som heter å søke avskjed. I 1940 kom han til St. Josefsøstrenes hvilehjem utenfor Oslo og leste messen hver dag i kapellet så lenge han ennå greide å klamre seg fast til alterkanten. Da det ikke gikk lenger, reiste han til Arendal, for der ville han helst dø.

I mellomtiden var han blitt æresdoktor og pavelig kammerherre med titlen monsignore.

Pastor Kjelstrup var liten å se til, og den dårlige helsen lå utenpå ham. Men viljen var stålsatt og når han først var kommet på plass i prekestolen og stemmen lød ut over forsamlingen, vokste han bokstavelig talt for øynene på sine tilhørere. Når en ikke selv er katolikk, er det vanskelig å fortelle hva det var som mest grep folk i forkynnelsen hans. Det er kanskje bare bi-

ting det vi andre ser. Hans personlighet gjorde ihvertfall et sterkt inntrykk på alle som kom i kontakt med ham, for han greide å forene glødende trosiver med menneskelig forståelse. Han var meget begavet, men tok alle evnene i kirkens tjeneste, og den lyriske åren som han hadde, myntet han ut i salmer. Ellers etterlot han seg ikke så mange skrifter, men flere hundre konvertitter. Han var og ble misjonæren, og dominikanerne var det store forbildet hans.

En ting skilte ham fra de samtidige prestene, som var utlendinger og kom fra Europas katedraler: pastor Kjelstrup var patriot og slo på de nasjonale strengene. Sigrid Undset og Lars Eskeland hører til konvertittene hans, og de fant hverandre sikkert i drømmen om Norges gamle katolske kirke, den gang Kristin Lavrantsdatter fulgte messen i Nidarosdomen og

«moderkirken her i nord
i storm og stille lot seg høre
med klokkeklemt til bønnens ord
og sang fra åpne kirkedøre.»

Det var forresten ikke bare en drøm, men også et framtidsmål for ham. Vi kan synes det var et håpløst mål. Men skal en ikke styre etter stjernene fordi om det er skjær i sjøen? Monsignore Kjelstrup gjorde det, og stjernen hans het *Norvegia Catholica*.»

En ungdommens venn er død — Signe hans minne!

Mgr. dr. teol. og fhv. sokneprest Karl Kjelstrup er død i Arendal, var det sorgens budskap vi fikk forleden. Med mgr. Kjelstrup har den katolske Kirke i Norge lidt et smertelig tap.

Etter at han i året 1901 var blitt kapellan i Oslo tok han straks opp arbeidet med å samle ungdommen og da særlig de katolske gutter, for å søke å få de mer interessert i kirken og menighetsarbeidet, etter at de var ferdige med skolen. Følgen var at året etter ble Kristiania katolske Ynglingeforening stiftet.

Her grep han fatt med alle sine krefter. Han skrev og tegnet program til hvert møte, holdt en mengde foredrag, skrev sine nå så kjente og kjære sanger, såsom Ungdomssangen, Kaffevisen, for å nevne et par, og mange andre. Så satte han igang med en håndskreven avis «Samhold» som snart måtte hektograferes og som kom i flere årganger. Senere startet han sangforeningen «Letitia», som ble til stor glede for ynglingeforeningen. Medlemstallet øker stadig. I 1907 var medlemstallet mellom 40 og 50 gutter.

Pastor Kjelstrup tok seg av guttene på alle måter. Med råd og dåd. Han sørget for at de som ikke hadde arbeid, kom inn i stillinger. Guttene kom til ham med sine sorger og bekymringer. Han var som en far for dem, ingen gikk fra ham uten trøst og oppmuntring. Amerikafeberen raste som

værst den gang og flere av guttene utvandret. Pastor Kjelstrup holdt kontakten med de fleste. Meterlange brever skrevet av ynglingene, ble besørget sendt til alle. «Samhold» var binneleddet for mange den gang. I Bergen, i Hamar, i Fredrikstad og flere andre byer, ble det dannet ynglingeforeninger som alle blomstret og korrespondansen var livlig. «Samhold» tok inn alle brever både fra inn- og utland. Når en tenker tilbake på den tiden, så forstår en at pastor Kjelstrup alltid hadde ynglingeforeningen i tankene. Gikk en forbi prestegården sent en kvell, så man lys fra et av vinduene. Det var ungdomspresten som arbeidet for sine gutter.

Hvilken betydning det var for guttene i den mest kritiske alder, å ha en forening som en var glad i og hvor en traff, foruten kamerater, en forståelsesfull prest som man elsket, kan man lett forstå.

Hans arbeid for den katolske ungdom i Norge kan ikke overvurderes. Kjære pastor Kjelstrup!

Jeg tillater meg på vegne av guttene fra den gang å takke for alt arbeid og strev for oss, for alle smil og varme tanker, for all vennlig omsorg for oss, og sist men ikke minst for alle bønner du oppsendte for oss alle, til den himmelske far. Vi takker Vårherre for den lykke, at vi traff deg som prest i vår ungdom. Signe ditt minne.

Ved en av dem
O. B. O.

En folkefiende

I tilslutning til «Utsyn» i nr. 41—42 av «St. Olav» bringer vi her en artikkel som sto i «Bergens Tidende» for 15. oktober d. å. under denne overskrift og skrevet av sokneprest G. Gorissen.

Den 18. september ble erkebiskopen av Zagreb, Kroatias primas, arrestert av Titos politi. Det er ikke bare et indre Yougo Slavisk anliggende. Med biskop Stepinacs fengsling har det fri Europa mistet en motig forsvarer på en utsatt post.

I de syv årene jeg satt ved siden av ham i auditoriet for det teologiske fakultet i Roma, var det intet som pekte på at denne stille, innesluttede unge mann snart kom til å spille en avgjørende rolle i sitt folks historie. Sønn av kroatiske bønder syntes han forutbestemt til et sokn på landet. Det var sikkert også hans egne forventninger. I verdenskrigen tok han del som vernepliktig i den østerrikske hær. Etter å være blitt tatt til fange på Isonzo-fronten, meldte han seg frivillig til de kroatiske friskarere som kjempet på ententemaktens side for landets frigjøring og forening med et fritt Jugoslavia. Først i moden alder tenkte han å bli prest og ble viet i 1930. I midten av 30-årene førte Roma langvarige forhandlinger med Beograd om en etterfølger for den 80-årige erkebiskop i Zagreb. De ble til slutt enige om outsidersen, den pur unge prest Stepinac. Regjeringen kjente seg trygg med den forhenværende offiser i friskarene, Roma kjente hans dypt fromme sinn.

Noen lett stilling fikk han ikke. Til en av mine venner sa han få år etter: Jeg kommer neppe til å dø en naturlig død.

Helt fra starten har den Jugoslaviske stat hatt vanskelig for å finne formen. Det var langt mer kulturelle og religiøse enn nasjonale motsetninger som var i veien for et fredelig samarbeid av de endelig forente slaviske folk. Ulykkeligvis forsøkte en straks å ensrette landet etter serbisk mønster. Det vakte selvfølgelig bitter motstand hos de befrikkede kroater og slovenere, som kulturelt sto høyere enn moderlandet Serbia. Den politiske strid ble ført av det kroatiske bondeparti, men den unge energiske biskop ble uvilkårlig en personifisering av folkets beste krefter. Verdenskrig nr. 2 brøt ut. Pavelic — en Quisling — opprettet et kroatisk kongerike, støttet av tyske og italienske bajonetter. Han forregnet seg dog med hensyn til erkebiskopen. Han var ikke med på notene. Pavelic reiser til Roma for å tilby hertugen av Spoleto kongekronen. Biskopen ønsker han å ha med på ferden, dog denne avslår blankt. Tvertom griper han gjentagne ganger høvet til å protestere mot italienernes terror. I det hele tatt har det neppe vært noen som i de vanskelige år har gjort så meget for å sette en stopper for de verste eksesser enn nettopp den mann som nå systematisk blir stemplet som folkefiende nr. 1.

Pavelics plan var å skape en 100 prosent kroatisk stat, m. a. o. denne gang var det serberne som skulle bli ensrettet. Her spilte det religiøse spørsmål en stor rolle. Serberne er gresk-ortodokse — kroaterne derimot katolikker. Derfor fikk serberne som ville bli i det nye Kroatia av Pavelic valget mellom å gå over til katolisismen eller allslags trakasserier. Straks tok den katolske biskop på det mest energiske avstand fra slike «konversjoner». Jeg siterer en preken fra de dagene.Vi påkaller Gud som vitne at

vi alltid har satt oss i mot enhver tvungen overgang til den katolske kirke. Vi tør si at vi har gjort alt som står i vår makt for å hjelpe og forsvare den ortodokse kirke..... Prestene fikk særskilte instruksjoner til å granske enhver innmelding individuelt. Pavelic ble ved biskopens inngripen tvunget til å oppgi sin smedige plan om å spenne kirken foran sin vogn. Resultatet ble at han måtte anerkjenne den ortodokse kirke også innenfor Kroatias grenser, det var den katolske biskop som reddet den.

Et år senere går han i bresjen for jødene. Våren 1943 skulle jodelovene bli innført i Kroatia. Straks protesterer biskopen,ingen verdslig makt og ingen politisk organisasjon har rett til å forfølge et menneske for den rase han tilhører..... Når B. Stepinac preker er den store katedral alltid full til borteste krok, det er den eneste form for protest som ennå er mulig. «Jeg har i den siste uke sett mange tårer og hørt kraftige mannfolk sukke tungt, hjelpeløse kvinner jamre. De trues med utslettelse av familielivet, fordi deres hjem ikke er i samklang med de nazistiske teorier.» Biskopens protester hadde til følge at de diskriminerte lover få dager etter ble trukket tilbake. «Det avgjørende,» så sier han, «er ikke om de tilhører den ene eller den andre rase, om de har en høyere eller lavere kultur, men at de alle uten unntagelse har den samme rett til å si: Fader vår du som er i himlene.»

Oktober 1943 hever han igjen sin rost. Denne gang mot tyskernes metode å holde hele familier, bygder og landsdeler ansvarlige for eventuelle sabotasjehandlinger. Hans preken blir hemmelig spredd og lest fra landets prekestoler. Bare i Dalmatia ble av den grunn 82 prester arrestert.

Den herlige biskopelige residens som behersker hele bybildet i Zagreb er etter hvert blitt et midtpunkt for utallige flyktninger og nødlidende. Den nåværende «folkefiende» skaper en storslagen hjelpeorganisasjon, som samler inn mat og klær til de hardest rammete distrikter. Hundrevis av jernbanevogner med hjelpemidler har den utdelt, uten å gjøre forskjell på konfesjon.

V-dagen har dessverre i stedet for å bringe fred, fort nye redsler over de hjemsøkte folk. Atter forsøker en — blodigere enn før — å ensrette folket. Nå etter kommunistisk oppskrift. Igjen viser B. Stepinac å ha en klar forståelse av hva det ventes av ham. De gamle argumenter mot nazistisk tyranni er fremdeles sorgelig aktuelle under den kommunistiske frihet.

Den 26. juli talte Tito i Split, og stemplet det katolske presteskap i sin helhet som folkefiender. Pressen forte allerede lenge etter beste Goebbels oppskrift en hatsk kampanje.

2. september framhevet den kommunistiske partisekretær i en tale i Zagreb at regjeringen hittil hadde vært altfor overbærende og hensynfull, men snart skulle tiden komme da det måtte være slutt og en skulle handle kraftig.

Den dagen kom nokså snart. I en politisk prosess mot noen prester, anklaget for kollaboratørvirksomhet, ble biskopens navn innblandet. Dagen etter ble han arrestert. Det var sannsynligvis regjeringens svar på biskoens siste hyrdebrev, hvor de ikke tar blad for munnen. Mange sokn står uten prest grunnet bl. a. de mange fengslinger (i 1939 var det 1916 sokneprester, i 1946 bare 401). Katolske aviser kan ikke utkomme, religionsundervisningen er helt umulig

i store deler av landet. Kirkens eiendommer blir beslaglagt, søstrene jaget ut av sien hus (flere nonneordener teller allerede flere drepte). Biskopene understreker at en burde begynne med å gi de hyppig brukte ord: religionsfrihet og samvittighetsfrihet en virkelig mening. Forfølgelsen, eller hva en nå vil kalle det, har i følge velunderrettede kilder hittil kostet 30 000 mennesker livet. En kjenner navnet på 186 prestere som er drept uten prosess, 85 er dømt til livsvarig fengsel, ca. 400 er gått i utlendighet.

Fra høyeste hold er det blitt antydnet at de kroatiske katolikker burde rive seg løs fra Roma. Biskopenes svar lød: Vi tenker ikke det ringeste på å følge dette råd. Roma betyr Vest-Europa, løsrivelse — Moskva. Allerede tidlig under befrielseskampene ble det klart at kroaterne og slovenerne var kommet mellom barken og veden, at de byttet det ene diktatur for et annet. De motsatte seg til begge sider. Dette blir nå hevnet. Det forunderligste er at de ortodokse biskoper som så godt som alle sto på Pavelic's side, går fritt ut. Kanskje håper Tito senere å bruke dem som et middel til å knytte folket sterkere til Moskva. Om dette vil lykkes er et annet spørsmål, neppe i første omgang. Den dypeste grunn til de katolske biskopers forfølgelse må derfor ligge dypere enn bare samarbeidsvirksomhet. Den er ikke vanskelig å gjette og vedkommer hele det kristne Europa.

G. Gorissen.

†
Fru Betty Hansen
in memoriam

Døden kom ikke som en overraskelse for henne. med rolig blick og med Guds fred i hjertet så hun den komme. Denne fred avspeilet seg så vakkert på hennes ansikt da hun liksom sovende lå på sin blomstersmykkede seng. «Salige er døde som dør i Herren». Denne tanke var den store trøst i den store sorg som hennes bortgang fremkalte hos hennes barn, barnebarn og venner. Hun hadde mange gode venner. Hennes elskverdige vesen og hennes omfattende velgjørenhet kunne ikke annet enn å vinne henne alle hjerter. Norge var blitt hennes annet fedreland etter at hun for mange år siden hadde forlatt sin hjemby, Wien, «det skjønnne Wien». Med vemot i stemmen uttalte hun dette navn ved tanken på sitt kjære Østerrikes skjebne under krigen. Nå er hun gått inn i det evige fedreland, i en fred som ingen fremmed makt kan forstyrre.

Requiescat in pace.

L.

Ingeniørkaptein Arthur Andersen
in memoriam

«Det er strofer i vår fedrelandssang som synger seg inn i alle store og tunge stunder der nordmenn møtes. Strofer om kamp og fred, frihet og rett, strofer om liv og død og saganatt. Det er sangen om kjærligheten vår

til Gud og fedreland, til hjemmet og slekten. I dag lyder også denne sangen til oss, og den bruser fram vers for vers og med fulle toner fra den bære vi er kommet for å ære.»

Slik var innledningen til den tale pastor Hansteen Knudsen holdt ved ingeniørkaptein Arthur Andersens gravferd fra Vestre gravlund's kapell 25. november, og alle de mange som var til stede, visste at de med rette ble sagt om mennesket, offiseren og frihetskjemperen som en nå viste den siste ære. Etter å ha deltatt like etter krigsutbruddet i 1940 i Norges forsvar ble han tilknyttet motstandsbevegelsen og oppbyggingen av den første Mil.-org. i Telemark. Gestapo ble snart oppmerksom på hans virksomhet og ville arrestere ham, men det lykkedes ham å komme over til Sverige hvor han imidlertid døde allerede i 1942 — et offer for sin fedrelandskjærlighet og troskap.

I Porsgrunn, hvor han hadde sin bopel, gjorde han også i fredstid en stor innsats i samfunnslivet, og han ble meget savnet da han forlot landet. Det fant uttrykk i de mange blomster som fra offisielt hold ble nedlagt på hans bære som uttrykk for takk og beundring for de høye idealer han hadde levd og dødd for.

Marskalkstavene ble båret av stortingsmann Carl P. Wright og oberst Arthur Hauge. Til stede ved begravelsen var bl. a. Père Vanneufville, Père Roulin, sokneprestene Sund og Duin. Avdøde ble i sin tid opptatt i Kirken av pastor Recktenwald i Porsgrunn, og hans trofaste sinn gjorde seg også gjeldende i dette livets dypeste forhold. R. I. P.

**Minnesmerke over
falne katolikker**

Innsamlingsliste :

Helene Endresen	kr.	15.00
Elise og Liss Knudsen	»	20.00
		Kr. 35.00
Tidligere inkommet	»	6 127.40
		I alt kr. 6 162.40

Her hjemme — —

Fredrikstad. St. Olavsforeningen her var ikke sen om å gå inn på appellen fra Arbeidsutvalget i St. Olavsforbundet om økonomisk støtte til de planlagte tiltak: Opplysningsbyrået og kontor for forbundet. Møtet 26. november ble vigslet dette formålet, og ble ett av de møtene som sent blir glemt. Tilstelningen var ordnet av varafor mannen, fru Ulla Vedel Berrum, og bød på konsert av Ceciliaforeningens lille damekor med solister og opplesning.

Fru Mercedes Ness åpnet første avdeling av konserten med sanger av Lammers. Så fulgte kirkemusikk av Palestrina, Beethoven og Gounod ved damekoret under ledelse av dirigenten, fru Riisnes, og opplesning av H. C. Andersens eventyr ved fru Berrum. Annen avdeling bød på solosang av fru Riisnes med verker av Lasson, Jordan og Peterson Berger og korsang med verker av Grieg, Kierulf og Moreley.

Det er vanskelig å fremheve noen enkelt av de opptre-

dende, for alle ga de oss full-ledig kunst. Den åndeløse stillheten under hele konserten, og applausen, som ikke ville ta slutt, viste at tilhørerne var med helt og fullt. Damene fortjener inderlig takk for denne verdifulle kvelden og for det godt eksempel på offervilje de ga oss. De ofret nemlig selv en meget verdifull konsert for å kunne glede oss. Et forbilde til ettertanke og etterfølgelse for mange andre! Trass i at konserten falt sammen med en annen konsert ute i byen, var St. Birgitta foreningslokale godt fylt og det økonomiske utbyttet meget godt.

Med inderlig takk til damene vil vi også gi uttrykk for håpet om snart å få en like så verdifull kveld i foreningen og ennå bedre fram møte av våre egne trosfeller.

Referent.

Stavanger. Weekenden 16. og 17. nov., hadde Mariaforeningen i Stavanger en tur til Bergen. Hensikten med reisen var at vi skulle medvirke ved en underholdningsaften søndag den 17. nov., som ble arrangert av St. Olavsforbundet.

Lørdag aften innskipet vi oss på natrutene, 18 opprømte unge, med foreningssøstere i spissene. Da vi kom til Bergen om morgenen viste den seg fra en god side. Vi slapp å ta i bruk høystøvler, regntøy etc., som alle som en selvfølgelig hadde med da vi skulle til Bergen.

Kl. 11 var vi samlet til høymessen hvor pastor Taxt forretet. Etter dette var det middag, og så til Fløyen alle mann. Om aftenen kl. 19.30, var salen fylt til siste stol, og herr lektor Charles Joys ønsket alle velkommen med noen få velvalgte ord. Deretter ble ordet gitt til frk. Paus-Knudsen, som var kveldens foredragsholder. Hun snakket om Vatikanets stiling til den politiske verden før, under og etter krigen. Foredraget ble påhørt med stor oppmerksomhet, og frk. Paus-Knudsen høstet stort bifall for sitt interessante foredrag.

Etter dette ble det budt forfriskninger og så begynte vår underholdning. Vi begynte med Bergenssangen som alle sang unisont, og deretter var egen bysang. Så ble programmet avviklet, og etter mitt skjønn helt smertefritt. Det vekslet med sang, flaggdans, deklamasjon, Griegmusikk, og ikke å glemme folkeviseleik. Ja, la meg ikke glemme — alle stavangerne opptådte i bunader, likenedtil den aller minste.

Til slutt ble det sunget Gud signe vårt dyre fedreland, og det egentlige program var slutt.

Så ryddet vi salen og gikk over til den mer bevegelige del av underholdningen. Der ble lekt og ledd like til vi fikk beskjed om at «nå går snart båten hvis dere vil bli med tilbake til Stavanger». Så gikk vi i sluttet tropp til bryggen, med hele Ynglingeforeningen i Bergen i spissen. Kl. 23 gled båten langsomt ut fra bryggen og de siste hurrarop ljomet over sjøen, som en siste avslutning på en uhyre vellykket dag, og alle som én takker vi hjertelig for denne uforglemmelige dag.

Deltaker.

Kristiansand. Søndag 10. november ble det holdt konstituerende møte i Kristiansand lag av St. Olavsforbund.

Møtet ble holdt i menighetens foreningslokale, og der var samlet om lag 25 deltakere. Formannen i arbeidsutvalget I. Fiala innledet med en utgreiing om utvalgets forberedende arbeid, og ønsket de tilstedeværende hjertelig velkommen. Etterat salmen «Du som Herrens åsyn skuer» var sunget, fortsatte formannen med å redegjøre om forbundets formål og virkefelt, og leste i samband med det opp loven.

Etter en kort diskusjon ble man enige om at foreningens navn skulle være *Kristiansand Lag av St. Olavsforbund*. Sognepresten supplerte formannens utgreiing med noen vektige ord om legmanns apostolatet.

Neste post på dagsorden var valg av styre. Den skriftlige votering ga dette resultatet: Formann: *Ignatz Fiala*. Nestformann: *Andrea Fennefoss*. Kasserer og bibliotekar: *Aase Lovdahl*. Sekretær: *Rolf Espenes*. Varamenn ble: *Martha Jensen* og *Olaf Bollmann*. Revisor: *Allis Olsen*.

Etter valget hadde flere av møtedeltakerne ordet om lagets framtidige virke, møteordning og andre ting. Særlig stor diskusjon ble det om kontingentspørsmålet og den praktiske ordning av det. Der var mange gode forslag fremme, men man ble til slutt stående ved Bollmanns forslag om en årskontingent av kr. 6.— for voksne og kr. 2.— for barn.

Det meget lovende møte ble så avsluttet av sognepresten som ga Kirkens velsignelse.

Sekretæren.

Oslo. St. Josefsforeningen av St. Olavs menighet har fra 1.—11. 1946 skiftet Direktør. Pastor Sund som i mer enn 6 år har ledet foreningen med en aldri sviktende interesse har på grunn av alle sine andre gjøremål ønsket å trekke seg tilbake. Ved en liten festlighet i klubblokalet den 3. november tolket St. Josefsforeningens medlemmer i hjertelige ord sin store takk til pastor Sund og håpet at selv om han forlot oss som Direktør, at han allikevel vil finne veien til St. Josefsforeningen på dens ukentlige møter. Selv om vi nå skifter Direktør, så er vi dog i en heldig situasjon idet vi slipper å få en helt ny, idet pater Vanneufville er blitt utnevnt til igjen å overta foreningen. Pateren kjenner jo gjennom sitt tidligere mangeårige virke godt til St. Josefsforeningen, og vi alle gleder oss til å samarbeide med ham.

Sekretær.

Oslo. St. Josefsforeningen av St. Halvards menighet avholdt familieaften søndag den 10. ds. Det var særdeles godt- frammete. Formannen i festkomiteen, herr Finn Arnesen, ønsket alle velkommen. Han ga deretter ordet til aftenens foredragsholder, herr pater Leo van Eekeren O.F.M., som holdt et glimrende foredrag om «Kristendom og kommunisme». Foredraget som ble mottatt med stor applaus, avsluttedes med en manende appell til alle trosfeller om å være med på å bekjempe den store verdensfare som kommunismen representere.

Herr Knut Raude var så elskverdig å underholde gjestene med sang og muikk, samt sang duett med fru Tangstad som for øvrig sang noen sanger solo. Det var enn videre humoristisk opplesning av herr Raude.

En kan trygt si det var en vellykket fest og man håper at gjestene hygget seg.

X.

Hamar. Fulle av iver og arbeidslyst vendte St. Olavs- lagetets styremedlemmer tilbake fra landsmotet i Oslo, og formannen Chr. Borchgrevinch ga i et møte den 10. oktober referat av landsmotet. Pastor Parthe viste lysbilder fra den liturgiske utstilling med en ledsagende orientering og underholdt senere på kvelden med floytespill.

Neste møte var fredag den 1. november, med foredrag av Sigrid Undset som hovedpost på programmet. Det var ryktes rundt i byen, og tilstrømmingen var så stor at det lille foreningslokalet ble helt sprengt, — om lag 100 personer måtte gå igjen.

Pastor Parthe leste opp av et brev fra mgr. Kjelstrup hvor denne sendte sine hjertelige hilsener til menigheten og uttalte at det var nok den siste reise som foresto ham. Det ble sendt en hilsen tilbake til mgr. Kjelstrup, undertegnet av hele forsamlingen.

Madame Lissowskaja underholdt med pianospill på sin artistiske måte.

Fru Undsets foredrag er i sin helhet gjengitt i julenummeret «Kimer I Klokker». Det var litt vanskelig å følge fru Undsets lavmelte opplesning, men foredraget var interessant nok til å holde fast oppmerksomheten gjennom en uvanlig lang foredragstid. Det var beretningen om en amerikansk valfart på tog og i bil til Auriesville der de amerikanske jesuittene har bygd en pilegrimskirke ved Mohawkelven, hvor irokeserne hadde sin landsby, Ossernenon, og hvor St. René Goupil, St. Isaac Jogues og St. Jean de la Lande døde martyrdøden for to hundre år siden. Der ble også den unge indianerpiken Kateri Tekwawitha født, «Mohawkenes Lilje», som kanskje blir Amerikas første innfødte helgen.

Fru Undset hadde alltid ønsket å kunne få se stedet der de heltmodige martyrene døde. Hun berettet først om de tre patres liv, om deres oppofrelser og lidelser, og beretningen viste at torturmetodene fra tilintetgjørelsesleirene i Tyskland ikke er av ny dato. Det var fantastisk hva disse tre prester hadde utrettet og utstått.

Beretningen førte også ved fru Undsets iakttakelsesevne og fortellerkunst et stykke mindre kjent Amerika inn på livet av tilhørerne.

Enn videre kan det meldes herfra at *St. Sunniva-laget* likeledes har hatt to møter. På det første ga pastor Parthe en oversikt over læren om skjærsilden og på det annet om avlaten. Begge disse små foredrag var laget som grunnlag for diskusjon. Dette er et utmerket tiltak som skaffer både den befestning i kunnskapene og den tankeutveksling som trenges i en menighet for å stimulere det åndelige liv.

Ila.

Oslo. St. Olavslagetets ekstraordinære generalforsamling søndag 17. november hadde samlet svært få folk, skjønt det foresto så viktige ting som valg av ny formann, kasserer og styremedlem.

Først ble referatene fra styrets virke siden sommeren opplest, i meget forkortet form, da jo alle hadde landsmøtet, messuken og basaren i frisk erindring. Oppgjøret for menighetsbasaren ble framlagt, og likeledes beslutningen om å la utgiftene ved den liturgiske utstilling av basaroverskuddet. Så ble det referert en skrivelse fra St. Olavsforbundet om de beslutninger som var blitt vedtatt på landsmøtet, om det komitéarbeid som pågår, og især om opprettelsen av det katolske opplysningsbyrå K.O.B., som skal skaffes kontor sammen med St. Olavsforbundet. St. Olavsforbundet oppfordret St. Olavslaget til å være med å støtte dette tiltak, også økonomisk.

Deretter gikk man over til aftenens hovedpost, valget på ny formann.

Formannen, *Alfred Taxt*, fremla sine vektige grunner for ønsket om å trekke seg tilbake fra stillingen og foreslo som nye formann hr. *Tangstad*. Det ble en livlig diskusjon om dette da flere av de tilstedeværende mente at et formannsskifte midt i semestret ikke virket heldig, men Alfred Taxts grunner var så overbevisende at en med beklagelse bøyde seg for dem.

Så gikk man til avstemning, og hr. *Tangstad* ble valgt til formann. Av styret ble viseformannen *Øivind Olafsen* stående, samt frk. *Duscheh* og frk. *Siggerud*. Som nye styremedlemmer ble valgt frk. *Bertol* og dr. *Greve*. Da det viste seg meget vanskelig å finne supplement, erklærte de avgående, samt frk. *Duscheh* og frk. *Siggerud*. Som nye styremedtil å bli stående som suppleanter.

Taxt takket for seg, og kom til slutt med noen forslag til retningslinjer. Under den lille diskusjon som fulgte, deltok André Bongard, frk. Marie Rasmussen, fru Hansen og pastor Sund. Alle var enige om at foreningslivet må koordineres. Så takket *Tangstad* for valget i en varm og følt tale, og så sluttet det hele med et meget hyggelig selskapeleg samvær. *p.ts.*

Oslo. St. Elisabethkongregasjonen av St. Olav feiret onsdag 20. november sin patronatsfest som fikk det for disse fester vanlige hyggelige forløp. Ved aftenandakten i St. Josefskapellet ble 8 nye medlemmer opptatt — det var anmeldt 10 men to hadde forfall. Etter at prefekten, fru Bruce hadde budt velkommen og særlig rettet sin velkomst til kongregasjonens preses pastor Vranken framsa fru Nylund en av henne selv forfattet overordentlig vakker prolog.

Ved bordet som var de katolske husmødres tradisjonsrike dyktighet verdig, ble det holdt en rekke gode og anslående taler og stemningen var hele tiden den beste — ikke minst fordi så vel hs. høyærv. biskopen som en rekke prester var til stede. Da sangerinen Sonja Coucheron som hadde lovet å synge, dessverre ble syk samme dag, trådte en ung fru Christensen velvillig til og gledet alle med sin kunst.

Ved kaffen etterpå inntraff festens høydepunkt idet fru Bruce på sin levende og varme måte meddelte utnevnelsen av fem nye æresmedlemmer. Det er fruene *Andersen*, *Hansen*, *Nordqvist*, *Olsen* og *Suther* som fikk denne vel fortjente utnevnelsen — i forveien er fru *Straith* det. Alle de avholdte og populære damer ble hjertelig hyllet og en morsom sang avsunget til deres ære, også forfattet av den uttrettelige fru Nylund.

En særlig glede var det at de to elskede St. Joseffsøstre Therese og Clémence var til stede under festen. De har jo begge sine mødre i kongregasjonen og er som levende vitnesbyrd om katolske mødres inderlige bånd til Kirken.

Stabekk: Torsdag den 17. oktober møtte menigheten tallrikt fram for å ønske soknepresten P. J. Rommelse S. M. velkommen hjem igjen, etter vel 3 måneders fravær. Vi hadde også den glede å hilse på hans far, som ledsaget ham denne gang på hans reise. Vi gikk først til kapellet hvor vi ba Rosenkransen med derpå følgende andakt. Deretter samledes vi i prestegården til selskapeleg samvær. Pater Rommelse ga oss i et underholdende anlagt kåseri en interessant og levende beskrivelse av sitt opphold i St. Chamond og reisen for øvrig.

Onsdag den 6. november ble høstens første ordinære medlemsmøte avholdt. Som foredragsholder hadde vi sikret oss

P. A. Lutz O. P. Vi samledes i kapellet hvor pater Lutz holdt foredraget «Eucharistien som kilde til de kristnes gjenforening» for oss. Det var særdeles interessant og tankevekkende. Et foredrag som i høy grad fanget tilhørernes fulle oppmerksomhet. — Frammøtet sto dessverre ikke i forhold til det antall rundskriv som ble sendt ut. — Etter en kort andakt forrettet av pater Lutz gikk vi ned i prestegården til selskapeleg samvær, utlodning og allsang.

Sekr.

— — og decute

EKSKONG UMBERTO AV ITALIA HAR FORETATT EN VALFART TIL FATIMA sammen med hundretusen av andre pilegrimer i anledning årsdagen for den hellige jomfrus åpenbaring. Det var deltagere fra Frankrike, Belgia og Spania og to kanadiske prester var kommet pr. fly. Likeledes deltok grevinnen av Paris med sine barn. Patriarken av Lissabon, kardinal Cerejeira, celebrerte høymessen, men det ble lest messer like fra kl. 5 om morgenen av.

ADMIRAL THIERRY D'ARGENLIEU, bror til dominikanerpateren i Stockholm og fransk høykommissær for Indo-Kina akter i januar måned å nedlegge alle sine tillitsverv og vende tilbake til sitt kloster som han forlot etter sine foresattes anmodning, da ulykkene truet med å overvelde Frankrike. Admiralen er 57 år gammel og gjorde seg bemerket som fremragende militær strateg under den første verdenskrig. Da den var slutt ga han avkall på en strålende løpebane for å tre inn i den strenge karmelittorden. I 1932 ble han provinsial for karmelittene i Paris for å reorganisere ordenen som hadde lidd meget under religionsfølgelsene etter Dreyfus-affæren.

I september 1939 mobiliserte admiral d'Argenlieu, kjempet i Frankrike og ble tatt til fange av tyskerne, men flyktet og kom til England forkledd som bonde, hvor han sluttet seg til de Gaulles hær. Han tok del i Dakar-ekspedisjonen til Afrika, ble hårdt såret men forble i landet hvor han spilte en viktig rolle i det franske Ekvatorialafrika. Etter freden ble han høykommissær for Indo-Kina og han var en av de franske delegerte til San Francisco-konferansen.

SOKNEPREST W. MEIJERVIK I GØTEBORG er av pave Pius blitt utnevnt til «Capellano Segreto honoris» med tittel av monsignore. Mgr. Meijerevik er en av de katolske prester som har virket lengst i Sverige og han har nedlagt et meget stort arbeid for den, ikke minst ved sine hyppige kollektreiser i utlandet. Han oppholder seg således i øyeblikket i U.S.A. hvor han kollekterer for skole- og menighetshus i Göteborg. Byen fikk som kjent en prektig ny kirke da pastor Krijn var sokneprest der.

UIT HET LAND VAN ST. OLAV er utkommet med sitt nr. 2 under pastor Rottiers redaksjon og det er fullt på høyde med det første nummer, både hva utstyr, bilder og stoff angår — ja, la oss si: stoffvalg, da en jo på grunn av språket bare kan bedømme selve den redaksjonelle side. Men at den katolske Kirke i Norge kan være vel tjent med denne ambasadør er sikkert!

ERKEBISKOP STEPINACS DOMMERE ER BLITT EKSKOMMUNISERT ifølge et dekret fra det Hellige officium. De er nemlig katolikker likesom Tito og kan derfor bli gjensstand for den Hellige stols fordømmelse hva annerledes troende selvfølgelig ikke kan. Det fastslås uttrykkelig i dekretet at biskop Stepinac er blitt «vilkårlig arrestert og urettferdig dømt».

R. I. P.

Vår inderlig kjære mor og bestemor

Fru Betty Hansen

døde fredfullt fra oss i dag.

Oslo, 16. nov. 1946.

Frida og Gustl Schneider.

Gudrun og Arnt Hansen.

Håkon, Betty Gerd, Knut, Adi.

Begravelsen foregikk på Vestre Gravlund 21. nov. 1946.

R. I. P.

Min kjære mann og vår snille pappa

ingeniør, kaptein

Arthur Andersen

døde i Sävsjö, Sverige 24. januar 1942 og ble bisatt på Vestre Gravlund, Oslo, 25. november d. å.

Hervor Andersen,

f. Hammer.

Barna.

Johan Olsen & Sønner

Murmester og entreprenørforretning

Kongensgt. 17, Oslo.

Etabl. 1896.

Telf. 25 085 - 25 223

Spesialforretning i

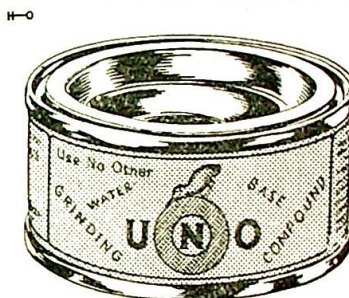
HOSPITALUTSTYR

Tekstilvarer og sengeutstyr for sykehus

SØSTERUTSTYR

Kjoler — forklær etc.
De gamle gode kvaliteter begynner nu å komme igjen.

SVERRE W. MONSEN
BERGEN

**Beste
og hurtigste
slipemiddel
for lager og
ventiler**

T. S. Jacobsen

Begravelsesbyrå

Ullevålsvn. 1

Telf. 32 334. 32 246

Privat 58 550, 94 372

Kjøp katolsk

Bønnebok

kr. 7,50

Røntgen
og
Elektromedisin.

DET NORSKE
ELEKTRISITETS-AKTIESELSKAP
SIEMENS

OSLO - BERGEN - TRONDHEIM - STAVANGER

Denne plass er ledig for Dem

Erindringsliste:

Oslo katolske menighetpleies kontor.

Åpent fra kl. 11—13 torsdag,
fredag og lørdag.

Felleskomunion

i St. Olavs kirke søndag 8. des.
Opptagelse av nye medlemmer
før festen, søndag 15. des. kl. 6,15.

Ting som er etterglemt

i St. Olavs kirke i Oslo kan avhentes
i St. Olavs ekspedisjon, Akersv. 5 I.

St. Elisabethkongregasjonen Oslo

Intet møte
i desember.

ST. OLAV

KATOLSK UKEBLAD

REDAKTØR:

E. DITHMER-VANBERG

REDAKSJON OG EKSPEDISJON:

Akersvegen 5 I. Telefon 23 743.

ST. OLAVS EKSP. OG FORLAG:

Kl. 10—15, unntatt onsdag.

Utbetalinger kun tirsd. kl. 13—14.

ABONNEMENTSPRIS: kr. 2,50 pr.

kvartal, for utlandet + avisporto.

ABONNEMENT tegnes i ekspedi-

sjonen og på etthvert postkontor.

ANNONSER må være innsendt in-

nen søndag aften.

MANUSKRIPTER må være inn-

sendt innen fredag aften.

Mariakongregasjonen Oslo

PATRONATFEST

søndag 15. desember etter andakten.

Liste til tegning er utlagt på St. Josephs institutt. —

Tegning innen torsdag 12. des. Entre kr. 3,50.

1 s.s. kaffe bes medbrakt.

Apostolat

Er det noen som vil gi en gutt på 13 år, 6. klasse,
et hjem for noen tid?

Grunnet særs vanskelige forhold er snarlig miljø-
forandring påkrevet.

Alt gutten trenger er to mennesker som gir ham litt
kjærlighet.

Bladets redaksjon gir Dem gjerne navnet på guttens
sokneprest.

Norsk Katolsk Ungdomsvern for kvinner

Gjørstadgt. 8.

Kontortid hver dag fra kl. 10—12.

Arbeidsformidling. Veiledning m. h. t. utdannelse, reiser
osv. «Reisefører» utdeles. — I hospiset erholdes losji
for kortere tid. Kr. 1.— pr. døgn.

Gi dine brukte frimerker

til Katolsk Ungdomsvern, Gjørstadgt 8 — eller

St. Olavs ekspedisjon.

Abonnenter

for nyåret

mottas nu